

COLA

COLLEGE OF LOCAL ADMINISTRATION, KROK KRUEK UNIVERSITY

บทความฉบับเต็ม

งานประชุมวิชาการระดับชาติ
ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ

ภายใต้ ประเทศไทย 4.0

The 4th National Conference on Public Affairs Management
"Public Affairs Management Under Thailand 4.0"
ณ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4 สิงหาคม 2560

<https://conference.kku.ac.th/cola/conference/r/pm2017>

โทรศัพท์ 0-4320-3124 โทรสาร 0-4320-3875 E-mail: cola.conference@gmail.com

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาและคัดเลือกบทความในการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4

ตามที่วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีนโยบายในการนำผลงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระระดับบัณฑิตศึกษา และผลงานทางวิชาการ ออกเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงภายใต้การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0) นั้น

เพื่อให้การดำเนินการพิจารณาบทความในการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0) ในวันที่ 4 สิงหาคม 2560 โดยวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งให้บุคคลที่มีรายชื่อดังต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและคัดเลือกบทความในการประชุมวิชาการระดับชาติดังกล่าว ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์	15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญาณ์ นักพ็อน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒน์กร วงศ์นวนสุ	16. ดร.สิริภาพรรณ ลีภัยเจริญ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	17. ดร.ประเทือง ม่วงอ่อน
4. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญณี แนนรอก	18. ดร.วิษณุ สมิตสุวรรณค์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนะพล ศรีฤชา	19. ดร.กฤษวรรณธ์ โล่ห์วัชรินทร์
6. รองศาสตราจารย์ เวียงรัฐ เนติโพธิ์	20. ดร.นคร เสรีรักษ์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ พิทักษานรัตน์	21. ดร.อนุชา โสมาบุตร
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสรา ก้านจักร	22. ดร.ณรินทร์ เจริญทรัพย์านนท์
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวัช ศรีโกคางกุล	23. ดร.ณรุจน์ วศินปิยมงคล
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วทานาม	24. ดร.พัฒนพงษ์ โตภาคงาม
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา ชุสุข	25. อาจารย์ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์สุรียา ไตรยราช	26. อาจารย์ศิริศักดิ์ เหล่าจันทาม
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี สันฐิตวิมลชัย	27. อาจารย์อจิราภาส เพียรขุนทด
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธินี อัดถาวร	

โดยให้คณะกรรมการดังกล่าว มีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาและคัดเลือกบทความในด้านต่างๆ สำหรับการนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน และให้คณะกรรมการมีอำนาจวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพิจารณาบทความในการจัดประชุมวิชาการดังกล่าว เพื่อเป็นเกียรติและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

คณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4
(The 4th National Conference on Public Affairs Management)
“การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0)

เพื่อให้การดำเนินงานในการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0) ระหว่างวันที่ 4 สิงหาคม 2560 โดยวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 15(3) แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2557 จึงแต่งตั้งบุคคลที่มีรายชื่อต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการระดับชาติดังกล่าว ประกอบด้วย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการ	ฝ่ายวิชาการ	ฝ่ายเลขานุการและประสานงาน	ฝ่ายเตรียมเอกสาร	ฝ่ายต้อนรับ พิธีกร และประชาสัมพันธ์	ฝ่ายลงทะเบียนและประเมินผล	ฝ่ายการเงิน บัญชี และพัสดุ	ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	คณะทำงานฝ่ายอาหารและสวัสดิการ
1	รศ.ดร.พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์	✓									
2	รศ.ดร.ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ	☑	☑	✓				✓			
3	อาจารย์สุรเดช ทวีแสงสกุลไทย	✓						☑			
4	ดร.กฤษวรรณ โล่ห์วัชรินทร์	*	*	☑	☑						
5	รศ.ดร.เพ็ญณี แรอรท		✓								
6	อาจารย์ณรินทร์ เจริญทรัพย์านนท์		✓				☑				
7	อาจารย์ณรงค์เดช มหาศิริกุล	✓	✓						☑	☑	☑
8	ดร.พัฒน์พงษ์ โตภาคงาม	✓	✓								
9	อาจารย์ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์	✓	✓								
10	ผศ.ดร.ศิวัช ศรีโสภากุล		✓								
11	ดร.วิษณุ สุमितสุวรรณค์		✓								
12	อาจารย์ ศิริศักดิ์ เหล่าจันทาม		✓			☑					
13	อาจารย์ อจิรภาส เพียรขุนทด		✓								
14	นายเฉลิมพงษ์ พงษ์ประชา			*		✓					
15	นางสาววดี แก้วคำแสน			✓	*	✓	✓				✓

หมายเหตุ: ☑ = ประธานกรรมการ ✓ = กรรมการ * = กรรมการและเลขานุการ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่ปรึกษาและฝ่ายอำนวยการ	ฝ่ายวิชาการ	ฝ่ายเลขานุการและประสานงาน	ฝ่ายเตรียมเอกสาร	ฝ่ายต้อนรับ พิธีกร และประชาสัมพันธ์	ฝ่ายลงทะเบียนและประเมินผล	ฝ่ายการเงิน บัญชี และพัสดุ	ฝ่ายไอทีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	คณะทำงานฝ่ายอาหารและสวัสดิการ
16	นางสาวจิตร์ลัดดา แสนตา			✓	✓	✓					✓
17	นางสาวภาภรณ์ เรืองวิชา			✓	✓	*					
18	นางสาวดวงฤดี แก้ววิชัญญ์			✓		✓					
19	นางสาวพรพลอย หาวิชิต				✓						
20	นายอุเทน บัวแสง				✓		*				
21	นางสาวเกวรี แสงสว่าง				✓	✓					
22	นางสาวนิตยา วิชาชัย					✓					
23	นางนันทนา สุทธิประภา					✓					*
24	นางสาวภักจจิรา แสนใจ					✓	✓				
25	นางสาวณตยา สีหานาม						✓				
26	นางนวลจันทร์ งามธูระ							✓			✓
27	นายพิพัฒน์ นาคาเกียรติภัทร์							✓	✓	✓	
28	นางปวีณา สุวรรณไตรย์							*			
29	นายพีชานนท์ ระนาด								✓	✓	
30	นายณัฐพงษ์ วัฒนบุตร								*		
31	นายพิสิทธิ์ ถ้าวาปี								✓	*	
32	นายทวี เลพล								✓	✓	
33	นายวัชร สิริธิ						✓			✓	
34	นายกลาง ดงกลาง									✓	
35	นายวรสันต์ นิมแก่น								✓	✓	
36	ทีมงานแม่บ้านวิทยาลัยฯ									✓	✓

หมายเหตุ: = ประธานกรรมการ ✓ = กรรมการ * = กรรมการและเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการดังกล่าว มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการระดับชาติในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน และให้คณะกรรมการ มีอำนาจในการวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการดังกล่าว เพื่อเป็นเกียรติและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

รูปแบบการดำเนินกิจการฟาร์มเห็ดด้วยนวัตกรรมในจังหวัดนนทบุรี

The mushroom farm operation pattern innovation in Nonthaburi

จิตพนธ์ ขุนเกตุ¹ ปาลิตา โขคนาคะวโร² สุดารัตน์ ม่วงงาม³

¹ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

² นักศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: Mindhq@hotmail.com

³ นักศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: poppiyepop@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1). เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินกิจการฟาร์มเห็ดด้วยนวัตกรรม 2). เพื่อเผยแพร่การนำเอานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ให้แก่ชาวเกษตรกร มีการศึกษาโดยการลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ผู้ประกอบการได้แก่กระท่อมฟาร์มเห็ดและฟาร์มเห็ดโพธิ์ทอง ในจังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ประกอบการและกลุ่มคนงานภายในฟาร์ม ซึ่งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานภายในกิจการและการนำเอานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ และได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ จากเอกสาร งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิง

โดยผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าปัจจุบันมีการนำเอานวัตกรรมมาปรับใช้ร่วมกับการทำการเกษตร โดยที่กระท่อมฟาร์มเห็ดมีการนำเอาเมล็ดกาแฟมาคั่วและแปรรูปเป็นขี้เลื่อยขางพารา ส่วนฟาร์มเห็ดโพธิ์ทองได้มีการนำเอานวัตกรรมการปลูกผักแบบไฮโดรโปนิคส์มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการเพาะปลูก เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มากขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าควรส่งเสริมและนำเอานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการทำเกษตรเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ให้กับเกษตรกร

คำสำคัญ : นวัตกรรม, ฟาร์มเห็ด, ประยุกต์

Abstract

The purpose of this research firstly, to study the mushroom farm business model by innovation. Secondly, to disseminate the application of agroforestry to farmers. A study by the area to interview entrepreneurs included Mushroom cottage farm and Mushroom farm, Pho thong in Nonthaburi. Collect data by interview method and the main informants are the farmer workers group. The question used in the interview is about the pattern of internal operations and the application of innovation. We have collected data from secondary sources from research papers, related articles for reference purposes. The result of this research is to know that today is bringing innovation to adapt to agriculture. In Mushroom cottage farm, the coffee seeds were modified to replace the sawdust rubber and Mushroom farm, Pho thong has introduced the innovative planting of hydroponics with the cultivation to get more output. The results of this research indicate that they should be promoted and applied to agriculture in order to improve the quality of life for farmers.

Keywords: Innovation, Mushroom farm, Application.

บทนำ

ในปัจจุบันมีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยต่างๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเพาะปลูก เพิ่มผลผลิต และเพิ่มคุณภาพของผลิตผล โดยใช้ข้อมูลของต้นพืช สภาพแวดล้อมของฟาร์ม และฐานข้อมูลด้านการเกษตร ปัจจุบันนวัตกรรมจึงเปรียบเสมือนหัวใจหลักสำคัญของการทำการเกษตรที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยให้ก้าวหน้าด้วยแนวความคิดริเริ่มใหม่ๆ ที่มีความหมายรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านกระบวนการความคิด กระบวนการทำงาน ระบบการทำงาน รูปแบบการทำงานของเกษตรกร การทำการเกษตรและเทคโนโลยีนั้นต้องไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามจะทำให้เกษตรกรมีการเจริญเติบโตและอยู่ได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้นวัตกรรมยังสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรกรและยังช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในเชิงบวก นำมาซึ่งความเชื่อมั่นในการลงทุนของทั้งในประเทศและต่างประเทศ อุตสาหกรรมการเกษตรจะเจริญเติบโตได้นั้นต้องมีการสนับสนุนของภาครัฐโดยใช้นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาช่วยส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตให้ได้มาตรฐาน ลดต้นทุนการผลิต และยกระดับราคาสินค้าการเกษตรทำให้มีผลผลิตสูงขึ้น หรือผลิตสารที่ต้องการให้มีปริมาณที่มากเพียงพอต่อความต้องการของประชากร (นิตยศรี แสงเดือน, 2549)

อุตสาหกรรมการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ (อุตสาหกรรมการเกษตร, 2557) ความชำนาญในเรื่องนั้นๆ เนื่องจากการแข่งขันทางโลกที่สูงขึ้นทั้งในด้านราคาและคุณภาพคือผู้บริโภคต้องการสินค้าที่คุณภาพดีราคาถูก การที่จะทำให้ธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรของประเทศไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้นั้นจำเป็นต้องนำนวัตกรรมการเกษตรมาประยุกต์ใช้ร่วมด้วย เช่น กลุ่มตลาดข้าว ได้พัฒนาการแปรรูปข้าวให้เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร และผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อาหาร พัฒนาการบรรจุภัณฑ์ข้าว และสร้างตราสินค้า พัฒนาเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการแปรรูปข้าวให้ทันสมัย มีการผสมปุ๋ยใช้เอง พัฒนาโรงสี GMP (กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว, 2560) เพิ่มช่องทางการขายโดยมีการขายข้าวผ่านทางตลาดออนไลน์ เป็นต้น

ธุรกิจฟาร์มเพาะเห็ดถือเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่ได้รับความนิยมแพร่หลายและมีการพัฒนาการเพาะปลูกมากขึ้นจากเดิมด้วยนวัตกรรมสมัยใหม่ในปัจจุบันทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและได้ผลผลิตจำนวนมากขึ้น จากการศึกษาบทความเกี่ยวกับการลงทุนเพาะเห็ดชนิดต่างๆทำให้ทราบว่าการลงทุนธุรกิจฟาร์มเห็ดเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการค่อนข้างสูงเพราะสามารถจำหน่ายได้ทุกขั้นตอนในการผลิต เช่น ก้อนเพาะเห็ดสำเร็จรูป เชื้อเห็ด และดอกเห็ด อีกทั้งประเทศไทยยังมีสภาพดินฟ้าอากาศที่ในทุกพื้นที่ของเหมาะสม สำหรับการเพาะปลูกเห็ดและเหมาะสำหรับการทำเป็นอาชีพเสริมสำหรับประชาชนในทุกพื้นที่ของประเทศ นอกจากนี้คนไทยส่วนใหญ่หันมาบริโภคเห็ดเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากเห็ดมีประโยชน์และมีคุณค่าทางอาหารสูงอุดมไปด้วยโปรตีน วิตามินและแร่ธาตุต่างๆซึ่งมีประโยชน์ต่อร่างกาย นอกจากเห็ดจะมีคุณค่าทางอาหารตามที่กล่าวมาแล้วเห็ดยังมีราคาไม่แพงมากนัก เพาะปลูกง่าย ใช้เวลาในเวลาไม่นาน และยังสามารถนำมาแปรรูปเป็นอาหารได้หลากหลายเช่นการทำเป็นผลิตภัณฑ์เห็ดอบแห้ง เป็นวัตถุดิบประกอบอาหารประเภทมังสวิวัติน หรือเป็นส่วนประกอบของยา เห็ดจึงเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก เห็ดที่มีจำหน่ายทั่วไปตามท้องตลาดได้แก่ เห็ดฟาง เห็ดฝรั่ง เห็ดนางฟ้า เห็ดหูหนู เห็ด เป้าฮ้อและเห็ดนางรม ส่วนเห็ดชนิดอื่นๆเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมีผู้เพาะปลูกไม่มากนัก จึงทำให้เกิดการลงทุนธุรกิจฟาร์มเห็ดเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน โดยใช้นวัตกรรมที่แตกต่างออกไปเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและตอบสนองความต้องการของลูกค้า

จากการสำรวจเกี่ยวกับการลงทุนทำธุรกิจฟาร์มเห็ดในจังหวัดนนทบุรี พบว่ามีเกษตรกรหรือผู้ที่ประกอบธุรกิจฟาร์มเห็ดอยู่จำนวนหนึ่งจึงได้เลือกสัมภาษณ์ ฟาร์มเห็ดโพธิ์ทอง และ Mushroom cottage (กระท่อมฟาร์มเห็ด) ซึ่งเป็นฟาร์มที่ประสบความสำเร็จทางการเพาะปลูกเห็ดในจังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินกิจการฟาร์มเห็ดด้วยนวัตกรรมได้อย่างถูกต้องโดยจะนำเทคนิคและวิธีการต่างๆมาปรับใช้และทำประโยชน์ให้กับเกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินกิจการฟาร์มเห็ดของเกษตรกรในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาการใช้นวัตกรรมในกิจการฟาร์มเห็ดของเกษตรกรในจังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตการวิจัย

- 4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นศึกษาในด้านแนวคิดและทฤษฎีวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินกิจการฟาร์มเห็ดด้วยนวัตกรรมของจังหวัดนนทบุรี
- 4.2 ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล การศึกษาในครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ คุณปริยนันท์ แสงดี หรือคุณก๊วก คุณนัยนา ยังเกิด หรือคุณจ๊อบ ผู้ประกอบกิจการฟาร์มเห็ด mushroom cottage (กระท่อมเห็ด) คุณฐิติรัตน์ พ่วงโพธิ์ทอง ผู้ประกอบกิจการฟาร์มเห็ดโพธิ์ทอง เป็นผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้
- 4.3 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
 1. Mushroom Cottage (กระท่อมฟาร์มเห็ด) ตั้งอยู่ที่ ซอย วัดเล่งเน่ยยี่2 จังหวัด นนทบุรี
 2. ฟาร์มเห็ดโพธิ์ทอง ตั้งอยู่ที่ 88 หมู่ 8 ซอยอนามัยคลองตาก้าย ต.บางบัวทอง อ.บางบัวทอง จังหวัด นนทบุรี ฟาร์มเห็ดบ้านสวน ถนน รัตนาธิเบศร์ ตำบล บางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี
- 4.4 ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้การทำวิจัยเริ่มตั้งแต่ มกราคม พ.ศ.2560 ถึง พฤษภาคม พ.ศ.2560

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 5.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานของกิจการฟาร์มเห็ดว่ามีวิธีการในการดำเนินกิจการอย่างไร และนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบการเพาะปลูกในรูปแบบต่างๆ
- 5.2 ทำให้ทราบถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจการ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิทยาการวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกภายใต้แนวคิดการดำเนินกิจการด้วยนวัตกรรม มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ คุณปริญญ์ แสงดี หรือคุณก๊วก คุณนัยนา ชังเกิด หรือคุณจ๊อบ ผู้ประกอบกิจการฟาร์มเห็ด mushroom cottage (กระท่อมเห็ด) คุณจิตติรัตน์ พ่วงโพธิ์ทอง ผู้ประกอบกิจการฟาร์มเห็ด โพธิ์ทอง เป็นผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาทิ เช่น สื่อออนไลน์ วารสาร บทความ และงานวิจัย เป็นต้น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) การเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ (primary data) จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการฟาร์มเห็ดทั้ง 3 แห่ง กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าของกิจการฟาร์มเห็ดและขอคำแนะนำเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

เครื่องมือในการศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวผู้วิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครบถ้วนดังนั้นผู้วิจัยควรเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลโดยเริ่มจากการเริ่มจากแนะนำตนเอง ให้กับผู้ใช้ข้อมูล เพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ด้วยการทักทายด้วยอวยชัยที่ดี บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งขออนุญาตในการบันทึกข้อมูลเสียงจากการสัมภาษณ์
2. เครื่องบันทึกเสียง เพื่อใช้บันทึกข้อมูลเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถจดจำข้อมูลทั้งหมดได้เพื่อไม่ให้ข้อมูลที่สำคัญตกหล่น
3. กล้องดิจิทัล เพื่อเก็บข้อมูลทั้งรูปภาพและเสียงในบรรยากาศขั้นตอนระหว่างการสัมภาษณ์
4. เครื่องมือที่ช่วยจดบันทึก คือ สมุดและปากกาสำหรับจดข้อมูลที่สำคัญที่ได้รับจากการสัมภาษณ์

ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือข้อมูลการวิจัย เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย โดยการใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้าน (Data Triangulation) เป็นวิธีการที่สะท้อนให้เห็นว่าข้อมูล และผลการวิจัยที่ได้วิเคราะห์จากข้อมูลหลักฐานที่เก็บรวบรวมนั้นมีความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือ ตรงกับความเป็นจริง โดยการพิจารณาจากการเก็บข้อมูลของบุคคลที่แตกต่างกันออกไป โดยการใช้คำถามเดียวกันกับหลายบุคคล เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้จากแต่ละบุคคลเป็นอย่างไร สอดคล้องหรือมีความขัดแย้ง พยายามหาข้อมูลที่สอดคล้องและถูกต้องมากที่สุด โดยตรวจสอบข้อมูลในเวลาที่แตกต่างกันเพื่อตรวจสอบว่าถ้าเวลาต่างกันข้อมูลจะต่างกันหรือไม่มากนักเพียงใด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เริ่มจากการถอดการบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์จากเครื่องมือแต่ละชนิดออกมาในรูปแบบของข้อความ นำมาวิเคราะห์ภาพรวมเพื่อพิจารณาประเด็นหลักที่พบในข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมด นำไปบันทึกลงในไฟล์คอมพิวเตอร์แบบคำต่อคำ และทำการเทียบกับบทสัมภาษณ์ให้ครบถ้วนที่สุด จากนั้นนำข้อมูลแยกออกเป็นประเด็นและ

หัวข้อย่อหน้าไปวิเคราะห์หาข้อสรุป แนวคิดที่ตรงประเด็นกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อเรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในการเพาะปลูกเห็ดของฟาร์มทั้ง 3 แห่ง

ผลการศึกษา

1.แนวคิดเริ่มต้นของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการได้สังเกตเห็นว่าการเกษตรเป็นสิ่งที่ยั่งยืนทุกคนต้องกินต้องใช้เพราะเป็นปัจจัย 4 การเกษตรจึงเป็นสิ่งที่ต้องการในการลงทุนทางหนึ่ง จึงได้เกิดความคิดริเริ่มในการทำธุรกิจฟาร์มเห็ด เพราะการเพาะปลูกเห็ดในโรงเรือนไม่จำเป็นต้องตากแดดตากลมหรือใช้ความเย็นในการเพาะเลี้ยง ก้อนเห็ด 1 ก้อนสามารถให้ผลผลิตต่อเดือนประมาณ 2-3 ครั้ง และอายุก้อนค่อนข้างนานประมาณ 4-6 เดือน ใช้ต้นทุนในการลงทุนไม่มากเหมือนผักชนิดอื่นๆ นอกจากนี้เห็ดยังมีคุณค่าทางอาหาร รสชาติอร่อยและสามารถนำมาแปรรูปได้หลายประเภทเช่น เห็ดอบแห้ง แหนมเห็ด หรือน้ำเห็ด เป็นต้น ในแต่ละฟาร์มผู้ประกอบการมีความคิดริเริ่มต้นว่าการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการใช้นวัตกรรมเป็นสิ่งแปลกใหม่ และทำให้เห็นถึงคุณค่าที่แตกต่างกัน จึงมีการคิดค้นนวัตกรรมในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเพาะปลูกเห็ด และนำนวัตกรรมมาแปรรูปเห็ดเพื่อเพิ่มมูลค่าของตัวสินค้าให้มีราคาสูงขึ้น

2.การดำเนินงานภายในกิจการ

2.1 กระท่อมฟาร์มเห็ด

คุณนัยนา มีการจ้างแรงงานภายในฟาร์มจำนวน 3-4 คน โดยหน้าที่ของแต่ละคนจะถูกแบ่งตามความสามารถและความชำนาญใครถนัดด้านไหนทำด้านนั้น ค่าแรงงานจ่ายตามความสามารถของแต่ละบุคคล ปัจจุบันเปิดเป็นศูนย์เรียนรู้เพื่อชุมชนโดยไม่มีค่าใช้จ่ายโดยเปิดสอนวิชาเพาะเห็ดแก่บุคคลทั่วไปที่สนใจและนำไปประกอบอาชีพ เป็นหลักสูตรเน้นการปฏิบัติ ซึ่งในส่วนนี้เปิดอบรมเดือนละ 1 ครั้ง ทางฟาร์มจะเน้นเรื่องการให้บริการเป็นหลัก โดยจะให้คำปรึกษาและบริการสำรวจสถานที่ เพื่อสร้างโรงเรือนวางระบบ น้ำ-ไฟ โรงเรือนเพาะเห็ดแบบครบวงจร ด้วยมาตรฐานเดียวกับกระท่อมฟาร์มเห็ด มีวิธีการเพาะปลูกและการติดตั้งกระท่อมจั่วให้กับลูกค้าก่อนซื้อทุกครั้ง ทำให้เป็นจุดขายที่ดีของฟาร์ม ปัจจุบันฟาร์มมีผลผลิตอยู่ที่ประมาณ 30 กิโลกรัมต่อ 1 ครั้งของรอบการเก็บ และสูงสุดช่วงที่เห็ดออกดอกพร้อมกันประมาณ 50 กิโลกรัม ส่วนก้อนเห็ดผลิตวันละประมาณ 1,000 ก้อน จะผลิตเป็นเห็ดนางฟ้าภูฐาน ประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ ส่วนเห็ดนางวลีสีชมพู และ เห็ดอังกะริ ประมาณอย่างละ 20 เปอร์เซ็นต์ เห็ดเป่าฮ้อผลิตประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ทั้งนี้เห็ดและก้อนเชื้อถือเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง รวมถึงยังคงมีความต้องการมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในฤดูร้อน ซึ่งสามารถทำรายได้ถึง 1-2 แสนบาทต่อเดือน

2.1.1 วิธีการเพาะปลูกโดยทั่วไปของฟาร์ม

คุณนัยนาเลือกเพาะปลูกเห็ดทั้งหมด 4 ชนิด คือ นางฟ้าภูฐาน นางรมอังกะริ นางวลีสีชมพู และเห็ดเป่าฮ้อ เพราะว่าเห็ดทั้ง 4 ชนิดนี้สามารถเพาะในโรงเดียวกันได้ และเป็นเห็ดที่ชอบอุณหภูมิร้อนชื้นที่เหมาะสมกับอากาศประเทศไทย เพาะปลูกในกระท่อมขนาดเล็ก การจัดการวัตถุดิบทางฟาร์มจะมีการสั่งซื้อเชื้อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เพียงพอต่อการเพาะปลูกในครั้งต่อไป

2.2 ฟาร์มเห็ด โพธิ์ทอง

คุณฐิติรัตน์มีการจ้างแรงงานภายในฟาร์มจำนวน 6-7 คน ส่วนใหญ่

จะเป็นคนในพื้นที่บางคนเป็นแรงงานเหมา บางคนเป็นแรงงานกลุ่มรายวัน โดยหน้าที่ของแต่ละคนแบ่งตามความสามารถและความชำนาญ โดยค่าแรงในการจ้างแรงงานขั้นต่ำคือ 300 บาทต่อวัน ขั้นสูงคือ 360 บาทต่อวัน ปัจจุบันทางฟาร์มขายส่งก้อนเห็ดอยู่ที่ก้อนละ 7-12 บาทตามชนิดของเห็ด เฉลี่ยยอดขายก้อนเห็ดเดือนละกว่า 50,000 ก้อน เป็นรายได้กว่า 400,000 บาท

2.2.1 วิธีการเพาะปลูกโดยทั่วไปของฟาร์ม

คุณฐิติรัตน์เจ้าของฟาร์ม จะนำเชื้อเห็ดคุณภาพดีคุณภาพดีผสมตามสูตรของทางฟาร์ม ใส่รำละเอียด แป้งข้าวเหนียว หรือแป้งมันตามด้วยยิปซัม ดินกลือ กระจกบด และภูไมท์ ที่นี้จะใช้ปูนหอยแทนปูนขาว ช่วยให้ก้อนอาหารเห็ดไม่แข็งกระด้าง อีกทั้งเห็ดจะกินอาหารได้เยอะขึ้น จากนั้นเติมกากน้ำตาลเจือจางและน้ำสะอาดช่วยผสม ทางฟาร์มจะใช้เครื่องจักรบรรจุก้อนอาหาร ทำให้ได้ก้อนอาหารขนาดมาตรฐานถุงละ 9 จีตกๆกัน ผลดีก้อนไม่อัดแน่นหรืออ่อนเกินไป เฉลี่ย 800 ก้อนต่อชั่วโมง อัดถุงให้แน่นอีกครั้งป้องกันช่องอากาศ จากนั้นใส่ลวดจุก สาลี และฝาจุก นำเข้าเตาอบ 100 องศาเซลเซียส ฆ่าเชื้อ 3-4 ชั่วโมง ก้อนอาหารเห็ดที่นิ่งเรียบร้อย นำมาเชื้อเชื้อเห็ดแต่ละชนิดที่เตรียมไว้ ปิดฝานำไปบ่มประมาณ 30 วัน เชื้อเห็ดจะเริ่มกินอาหาร ประมาณ 30 วันเชื้อเดินทั่วทั้งถุง จึงคัดก้อนที่ได้คุณภาพ

3.กระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการใช้นวัตกรรมในการเพาะปลูก

จากการสัมภาษณ์ฟาร์มทั้ง 2 แห่งได้แก่ กระถ่อมฟาร์มเห็ดและฟาร์มเห็ด โพธิ์ทองพบว่าทั้ง 2 แห่งนี้พบว่ามีการคิดค้นนวัตกรรมต่าง ๆ และนำนวัตกรรมมาดัดแปลงใช้ที่แตกต่างกันไป โดย

3.1 กระถ่อมฟาร์มเห็ด เริ่มต้นคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆขึ้นมาโดยมีการเพาะปลูกเห็ดภายในกระถ่อมและมีแนวคิดนำกากกาแฟที่ได้มาจากการชงกาแฟแล้วนำมาทดแทนเชื้อเห็ดไยบางพารา เพื่อนำมาผลิตเป็นก้อนเห็ด เนื่องจากเชื้อเห็ดบางพารามีราคาที่สูงขึ้นและในอนาคตคาดว่าจะเป็นที่หายาก ผู้ประกอบการจึงได้คิดค้นสิ่งที่สามารถนำมาทดแทนกันได้ อีกทั้งกากกาแฟสามารถนำมาใช้โดยไม่ต้องปรับสภาพหรือเปลี่ยนโครงสร้างทางเคมีก่อน เพียงแค่นำมาอบให้แห้งเพื่อใช้ เป็นวัสดุทดแทนเชื้อเห็ด ในการเป็นวัสดุเพาะเห็ดนางรมฮังการี พบว่าที่อัตราส่วนผสมกากกาแฟ 50% w/w มีการเดินของเส้นใยเชื้อเห็ด ใกล้เคียงกับการใช้เชื้อเห็ดร็อยเปอร์เซ็นต์ แต่เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการผลิตเห็ด (biological efficiency, %B.E) แล้ว วัสดุเพาะที่มี ส่วนผสมของกากกาแฟให้ประสิทธิภาพการผลิตดีกว่า ทั้งนี้เนื่องจากในกากกาแฟนั้นมีสารอาหาร โดยเฉพาะ โปรตีน คาเฟอีน มากกว่าในเชื้อเห็ด ซึ่งเมื่อถูกย่อยสลายจะได้ไนโตรเจนเป็นธาตุอาหารให้เชื้อเห็ดนำไปใช้ในการเจริญเติบโตได้ และไม่ทำให้ผลผลิตลดลง ซึ่งภายในฟาร์มมีร้านกาแฟเป็นของทางฟาร์มอยู่แล้วทำให้ได้เมล็ดกากกาแฟที่เหลือจากการใช้แล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นการลดต้นทุนอีกทางหนึ่ง

3.2 ฟาร์มเห็ด โพธิ์ทอง ได้มีการนำนวัตกรรมมาใช้คือ มีการปลูกผักแบบผักไฮโดรโปนิคส์ไว้ด้านบนและปลูกเห็ดไว้ด้านล่างทำให้ได้ผลผลิตทั้งสองอย่างไปพร้อม ๆ กัน แต่ทางฟาร์มก็มีโรงเรือนสำหรับเพาะปลูกเห็ดแบบธรรมดาด้วยซึ่งทางฟาร์มจะใช้เตาสำหรับอบฆ่าเชื้อวัสดุด้วยไอน้ำขนาดใหญ่ได้มาตรฐาน ทำให้รับรองได้ว่าจะได้วัสดุที่ปราศจากเชื้อโรค ซึ่งทำให้ใยของเชื้อเห็ดเดินได้เต็มที่และได้เห็ดที่มีดอกใหญ่เห็ด(mushroom) มีEnzyme หลายชนิดที่ช่วยย่อยสลายวัสดุที่มีโครงสร้างสลับซับซ้อนให้อยู่ ในรูปของสารอาหารที่สามารถดูดซึมไปใช้ได้ เห็ดมีโปรตีนสูง อุดมด้วยวิตามิน กลูโคส เช่น

B1, B2 มีเคลอริต้า เนื่องจากเห็ดไม่มีคลอโรฟิลล์ สังเคราะห์แสงเองไม่ได้ ปรุงอาหารไม่ได้ ต้องอาศัยอาหารจากสิ่งมีชีวิต

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินกิจการฟาร์มเห็ดของฟาร์มเห็ดโพธิ์ทองและกระท่อมฟาร์มเห็ด ทำให้ทราบว่า

1. สามารถสร้างอาชีพใหม่ เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกครอบครัวเกษตรกรในชุมชน
2. เพื่อถนอมอาหารสามารถเก็บไว้บริโภคได้นาน เพิ่มมูลค่าผลผลิตและเพื่อเพิ่มช่องทางด้านการตลาด
3. ลดผลกระทบของปัญหาทางด้านต้นทุน โดยการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ควบคู่กับการเพาะปลูกเห็ด
4. เพื่อพัฒนารูปแบบการเพาะปลูกโดยคาดว่าจะได้ผลผลิตที่ดีและมากยิ่งขึ้น

4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเห็ด

เห็ดเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มการส่งเสริมให้เพาะปลูกเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเห็ดมีคุณค่าทางโภชนาการมีไขมันต่ำ ไม่มีคอเลสเตอรอล เป็นแหล่งโปรตีนจากธรรมชาติคุณภาพสูง ผู้ประกอบการจึงเล็งเห็นว่าการนำเห็ดมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ สามารถสร้างรายได้ได้อีกทางหนึ่ง เห็ดโดยทั่วไปนิยมนำมาแปรรูปเป็นอาหาร เช่น เห็ดนางรมหลวง เห็ดฟาง เห็ดหูหนู เห็ดหอม เห็ดเข็มทอง และเห็ดนางฟ้า เป็นต้น ซึ่งจากการสำรวจฟาร์มทั้ง 2 แห่งนี้ มีการนำเห็ดมาพัฒนาแปรรูปโดยใช้นวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าดังนี้

4.1 กระท่อมฟาร์มเห็ด

มีการจัดเป็นกระเช้าเห็ดเพื่อสุขภาพมอบให้เป็นของขวัญ หรือก้อนเห็ดที่ออกดอกโดยเฉพาะเห็นนางรมสีชมพูนำมาห่อเป็นบุเก้ ซึ่งมีความสวยงามเหมือนดอกไม้ ทั้งยังทานได้และนำไปเพาะต่อได้ด้วย นอกจากนี้ ยังรับจัดทำกระเช้าเห็ดสุขภาพในเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งเป็นกระเช้าก้อนเห็ดสุขภาพ (Mushroom Basket) และจัดทำช่อดอกเห็ด (Mushroom Bouquet) เป็นทางเลือกใหม่สำหรับมอบแทนดอกไม้ต่าง ๆ เพราะดอกไม้ไม่อยู่ไม่กี่วันก็แห้งเหี่ยว แต่ Mushroom Bouquet จะสามารถออกดอกได้เรื่อย ๆ ประมาณ 3 เดือน (ขึ้นอยู่กับการดูแลรักษา) สามารถมอบในโอกาสต่าง ๆ เช่น เทศกาลวาเลนไทน์ วันเกิด แสดงความยินดีในโอกาสรับตำแหน่งใหม่ เยี่ยมไข้ผู้ป่วย (เพราะไม่มีสารเคมี) ทั้งหมดเป็นสิ่งที่ฟาร์มคิดขึ้นมา เพื่อให้เห็ดมีความสวยงามและเข้ากับเทศกาลต่าง ๆ ด้วย นอกจากนี้จำหน่ายตามปกติแล้ว ยังนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น แหยมเห็ด น้ำเห็ดเพื่อสุขภาพ ซึ่งได้รับความนิยมสูงมาก

4.2 ฟาร์มเห็ดโพธิ์ทอง

มีการนำเห็ดภายในฟาร์มมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อต่อยอด ได้แก่

- Mushroom Drink น้ำเห็ดสกัด 6 สายพันธุ์ ประกอบด้วยเห็ดคุณภาพดีทั้ง 6 สายพันธุ์ นำมาสกัดด้วยวิธีพิเศษเข้มข้น ได้แก่ เห็ดกระด้าง เห็ดขอนขาว เห็ดภูฐาน เห็ดอังกरी เห็ดเป่าฮื้อ เห็ดนางรม โดยน้ำเห็ดสกัด 6 สายพันธุ์นี้มีสรรพคุณในการบำรุงกำลัง บรรเทาอาการเจ็บป่วยจากโรคต่าง ๆ เช่น โรคความดัน โรคเบาหวาน โรคเมะเร็งต่าง ๆ เสริมสร้างภูมิคุ้มกันจากโรคและช่วยเรื่องระบบขับถ่ายให้ดีขึ้น

- แหนมเห็ดนางฟ้า สามารถนำไปประกอบทำอาหารเมนูอื่น ๆ ได้มากมายเช่น กระเพราแหนมเห็ด ไข่เจียวแหนมเห็ด ข้าวผัดแหนมเห็ด เป็นต้น
- เฉาก๊วยเห็ด มีการนำเอาเห็ดหูหนูมาแปรรูป ทานเป็นขนมควบคู่กับน้ำแข็งรับประทานในหน้าร้อน
- กระเช้าเห็ดเพื่อสุขภาพ นำเห็ดต่าง ๆ มาจัดกระเช้า เช่น กระเช้าแกงเลียง กระเช้าต้มยำ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการดำเนินงานกิจการฟาร์มเห็ดด้วยนวัตกรรมในจังหวัดนนทบุรี” กรณีศึกษาฟาร์มเห็ด ทั้งสองฟาร์มในจังหวัดนนทบุรีผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ ฟาร์มเห็ดโพธิ์ทองคือคุณ จูติรัตน์ พ่วงโพธิ์ทอง และ Mushroom cottage (กระท่อมเห็ดฟาร์ม) ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ คุณปริยนันท์ แสงดี หรือคุณก๊ก – คุณนัยนา ยังเกิด หรือ คุณจ๊อบ มีการเก็บข้อมูลหลักโดยการลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งสองฟาร์มทำให้ทราบว่าการทำงานของแต่ละฟาร์มมีการนำเอา นวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ ตามรูปแบบแนวความคิดที่ได้กล่าวไว้ว่านวัตกรรมเป็นแนวความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อนหรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำ นวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและ แรงงานได้ด้วย (กิดานันท์ มลิทอง 2540 : 245) จากการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้ ฟาร์มเห็ดโพธิ์ทองมีการ นำเอานวัตกรรมการปลูกผักแบบไฮโดร โปนิคส์มาควบคู่กับการเพาะเห็ดทำให้ได้ผลผลิตทั้งสองอย่างควบคู่กันกล่าวคือ การปลูกพืชด้วยไฮโดร โปนิคส์เป็นวิธีการปลูกพืชที่เลียนแบบการปลูกพืชบนดินโดยใช้วัสดุปลูกชนิดต่างๆมีการควบคุมให้ สารอาหารพืชลงในวัสดุปลูกหรือน้ำ โดยตรงง่ายต่อการเพาะปลูกจึงทำให้เป็นที่นิยมกัน อย่างกว้างขวาง มีการปลูกใน ระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และทำรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นอย่างดี (อ่ำพา,2553) และ Mushroom cottage (กระท่อมเห็ดฟาร์ม) มีการนำเอานวัตกรรมการใช้กากกาแฟที่ได้จากทางร้านมาแทนเชื้อเลี้ยงยารในการเพาะปลูกเห็ด จากการใช้กากกาแฟมาแทนเชื้อเลี้ยงยาร ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ (วันทนา นาคีสินธุ์ และ นภวรรณ รัตสุข,2556) กล่าวคือ กากกาแฟสามารถนำมาใช้โดยที่ไม่ต้องปรับสภาพหรือเปลี่ยนโครงสร้างทางเคมีก่อน เพียงแค่นำมาอบให้แห้งเพื่อ ใช้เป็นวัสดุทดแทนเชื้อเลี้ยง ในการเป็นวัสดุเพาะเห็ดนางรมฮังการี พบว่าที่อัตราส่วนผสมกากกาแฟ 50% w/w มีการเดินของ เส้นใยเชื้อเห็ด ใกล้เคียงกับการใช้เชื้อเลี้ยงร่อยเปอร์เซ็นต์ แต่เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการผลิตเห็ด (biological efficiency, %B.E) แล้ว วัสดุเพาะที่มี ส่วนผสมของกากกาแฟให้ประสิทธิภาพการผลิตดีกว่า ทั้งนี้เนื่องจากในกากกาแฟนั้นมี สารอาหารโดยเฉพาะ โปรตีน คาเฟอีน มากกว่าในเชื้อ เลี้ยง ซึ่งเมื่อถูกย่อยสลายจะได้ใน โครเจนเป็นธาตุอาหารให้เชื้อเห็ด นำไปใช้ในการเจริญเติบโตได้ จากการศึกษาการนำเอานวัตกรรมของทั้งสองฟาร์มมาใช้ชี้ให้เห็นว่าช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ในการทำการเกษตรมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ (จักรกฤษณ์ หมั่นวิชา,2559) เกี่ยวกับเทคโนโลยีฟาร์มอัจฉริยะได้ กล่าวไว้ว่า เป็นการนำเอา เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในระบบฟาร์ม เพื่อให้เกิดการใช้ปัจจัยการผลิตที่มี ประสิทธิภาพ เป็นการเปลี่ยนปัจจัยการผลิต (Input) ไปเป็นผลผลิต (Output) ด้วยต้นทุนต่ำที่สุดเกิดของเสีย น้อยที่สุด โดยการออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีการ ใช้ทรัพยากรที่มีให้เหมาะสมสำหรับพื้นที่ สามารถเพิ่ม ปริมาณและคุณภาพของ ผลผลิต เพิ่มรายได้ ลด ต้นทุน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สะดวกและ รวดเร็วสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า นำไปสู่ การเกษตรยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในธุรกิจฟาร์มเห็ดทั้ง 2 แห่งทำให้ทราบว่าผู้ประกอบการควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ฟาร์มให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปของทางฟาร์มให้แปลกใหม่และมีหลายรูปแบบให้เลือกสรรไม่ซ้ำกับฟาร์มอื่นๆ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความน่าสนใจสามารถตอบสนองลูกค้าได้มากขึ้น ควรมีการขยายช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าจากตลาดเดิมที่อยู่เป็นการสร้างรายได้เพิ่มหลายๆช่องทาง

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบนวัตกรรมที่กระท่อมฟาร์มเห็ดนำมาใช้ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำกากกาแฟมาใช้เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุดเท่าเทียมกับการใช้เชื้อเลี้ยงขางพารา ควรทำการทดลองต่อยอดนวัตกรรมเพื่อเป็นการนำของเสียกลับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1.1 ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากนวัตกรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทุกวัน เช่น เทคโนโลยีทันสมัยขึ้น ความต้องการของผู้บริโภคที่มากขึ้น เป็นต้น จึงควรมีการศึกษาข้อมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนารูปแบบนวัตกรรมที่นำมาใช้ให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด
- 1.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าให้กับตัวผลิตภัณฑ์แปรรูป เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ได้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น
- 1.3 ควรมีการศึกษาตลาดเพื่อให้ทราบความต้องการชนิดของเห็ด แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาการผลิตให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค
- 1.4 ในปัจจุบันกระแสคนรักสุขภาพที่กำลังเป็นที่นิยมและได้รับความสนใจของบุคคลทั่วไป ผู้ทำวิจัยอาจทำการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมในการผลิตเพื่อผลิตสินค้ารูปแบบใหม่ที่เหมาะกับกลุ่มคนรักสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว. (2560). การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้. เข้าถึงเมื่อ. 7 กุมภาพันธ์ 2560. เข้าถึงได้จาก <https://arayasiam.wordpress.com/tag/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A7gi/>
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540: 245). ความหมายนวัตกรรม. เข้าถึงเมื่อ. 10 มีนาคม 2560. เข้าถึงได้จาก http://s1c23.blogspot.com/2012/08/blog-post_7962.html
- จักรกฤษณ์ หมั่นวิชา. (2559). เทคโนโลยีฟาร์มอัจฉริยะ. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาดไทย. นิตยสาร แสงเดือน. (2549). การนำเทคโนโลยีชีวภาพมาประยุกต์ใช้. เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันทนา นาคีสรินทร์ และ นกวรรณ รัตสุข. (2556). : มูลค่าเพิ่มและการใช้ประโยชน์. เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2560. เข้าถึงได้จาก <http://irdmcru.mcru.ac.th/Ird/Work/135..pdf>
- อำพา. (2553). การปลูกพืชด้วยไฮโดรโปนิกส์. เข้าถึงเมื่อ. 10 มีนาคม 2560. เข้าถึงได้จาก epository.rmutt.ac.th/bitstream/handle/123456789/597/The%20use%20of%20organic%20fertilizers%20for%20vegetable%20plants%20in%20hydroponics%20culture.pdf?sequence=3

การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management)
“การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0)

อุตสาหกรรมการเกษตร. (2557).การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยอุตสาหกรรม. เข้าถึงเมื่อ. 7 กุมภาพันธ์ 2560.เข้าถึงได้จาก
<http://www.cdirm.org/tag/%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B8%95%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%95%E0%B8%A3/>